

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ, ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΥΕ-9600	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	98 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποτιτλισμός		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2	2	
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού Υποβάθρου - Κορμού		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποχρεωτικό Επιλογής		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ	Αγγλικά / Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://dfiti.ionio.gr/gr/undergraduate-studies/courses/ye-9600/		
ΣΕΛΙΔΑ E CLASS			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα μπορούν να:

- κατανοούν την πολύπλοκη σημειωτική φύση των οπτικοακουστικών κειμένων και να τα αναλύουν με σκοπό τον υποτιτλισμό
- διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των κύριων ειδών οπτικοακουστικής μετάφρασης
- κατανοούν τις τεχνικές παραμέτρους του υποτιτλισμού
- δημιουργούν υποτίτλους με τη βοήθεια ειδικού λογισμικού (Subtitle Edit) και με τη χρήση template
- μεταφράζουν υποτίτλους σεβόμενοι τους χωροχρονικούς περιορισμούς και τις ιδιοσυγκρασίες του είδους
- αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά προκλήσεις που σχετίζονται με τη μετάφραση διαλέκτων, λεκτικού χιούμορ και πολιτισμικών ενδεικτών, εφαρμόζοντας κατάλληλες θεωρίες. Συγκεκριμένα, θα μπορούν να επιλέγουν τις καταλληλότερες τεχνικές και να δικαιολογούν τις μεταφραστικές τους επιλογές
- κατανοούν τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ) και τα είδη που τους επιτρέπουν πρόσβαση στον πολιτισμό και τα μέσα επικοινωνίας.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα στόχο έχει να αποτελέσει μια εισαγωγή στην οπτικοακουστική μετάφραση (OAM) και να εξοικειώσει τους

φοιτητές με την πολυμεσικό αυτό είδος το οποίο θέτει ποικίλους περιορισμούς στους μεταφραστές και διαφέρει κατά πολύ από την παραδοσιακή διαγλωσσική μετάφραση. Αναφορές γίνονται στη μεταγλώττιση, την ακουστική περιγραφή (Audio Description), τον υποτιτλισμό για κωφούς και βαρήκοους (SDH) με έμφαση να δίνεται στον διαγλωσσικό υποτιτλισμό που αποτελεί και το κατεξοχήν είδος οπτικοακουστικής μετάφρασης στην Ελλάδα. Οι φοιτητές εξασκούνται στη χρήση του ελεύθερου λογισμικού Subtitling Workshop, ενώ αναφορές γίνονται σε άλλα βασικά προγράμματα υποτιτλισμού και στη χρήση template. Παράλληλα, οι φοιτητές εξοικειώνονται με τους χωροχρονικούς και τεχνικούς περιορισμούς που θέτει ο υποτιτλισμός, και τις προκλήσεις των διαφορετικών ειδών (genres), όπως η μετάφραση του χιούμορ, της αργκό και των πολιτισμικών στοιχείων.

1η εβδομάδα: Εισαγωγή στην Οπτικοακουστική Μετάφραση. Είδη ΟΑΜ και πολυτροπικότητα. Ζητήματα προσβασιμότητας στην τέχνη και τα μέσα επικοινωνίας ΑμεΑ.

2η εβδομάδα: Διαγλωσσικός υποτιτλισμός: ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Χωροχρονικοί περιορισμοί.

3η εβδομάδα: Τεχνικές παράμετροι του υποτιτλισμού: χρονισμός και συμπύκνωση κειμένου. Εισαγωγή στο πρόγραμμα υποτιτλισμού Subtitle Workshop.

4η εβδομάδα: Τεχνικές παράμετροι του υποτιτλισμού: κανόνες παρουσίασης, μορφοποίησης και σημεία στίξης. Περαιτέρω εξοικείωση με το πρόγραμμα υποτιτλισμού Subtitle Edit.

5η εβδομάδα: Το template και επανάσταση στον υποτιτλισμό. Μετάφραση υποτίτλων από template: Από τη θεωρία στην πράξη.

6η εβδομάδα: Μετάφραση της Γλωσσικής Ποικιλότητας: γεωγραφικές διάλεκτοι, Κοινωνικές διάλεκτοι, Υβρεολόγιο, ιδιόλεκτοι.

7η εβδομάδα: Ειδική γλώσσα και υποτιτλισμός: προκλήσεις και στρατηγικές αντιμετώπισής τους. Πρακτική εφαρμογή (δικαστικό δράμα, ιατρικό δράμα, ντοκιμαντέρ για τον Λεονάρντο ντα Βίντσι).

8η εβδομάδα: Μετάφραση πολιτισμικών ενδεικτών. Πρακτική εφαρμογή (μετάφραση υποτίτλων ελληνικής κοινωνικής ταινίας προς τα Αγγλικά).

9η εβδομάδα: Μετάφραση λεκτικού χιούμορ. Στρατηγικές αντιμετώπισης των προβλημάτων που προκύπτουν και πρακτική εφαρμογή (μετάφραση υποτίτλων βρετανικής κωμικής σειράς)

10η εβδομάδα: Εισαγωγή στη μεταγλώττιση: βασικά χαρακτηριστικά και προβλήματα. Ανάλυση μεταγλωττισμένης παιδικής ταινίας.

11η εβδομάδα: Πρακτική φοιτητών στον υποτιτλισμό - εργασία σε ομάδες.

12η εβδομάδα: Το επάγγελμα του υποτιτλιστή και η αγοράς εργασίας στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ευκαιρίες και προκλήσεις. Αναφορά στην τεχνολογία και τη μηχανική μετάφραση.

13η εβδομάδα: Επανάληψη, ανακεφαλαίωση, επίλυση αποριών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο														
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Γίνεται χρήση εποπτικών μέσων, κυρίως παρουσιάσεων powerpoint, προβολής βίντεο και χρήσης πηγών στο Διαδίκτυο, χρήση ειδικού λογισμικού υποτιτλισμού. Η διάθεση του υλικού του μαθήματος γίνεται μέσω της πλατφόρμας Open e-class.														
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table><tr><td>Δραστηριότητα</td><td>Φόρτος Εξαμήνου</td></tr><tr><td>Διαλέξεις</td><td>26</td></tr><tr><td>Μελέτη και Ανάλυση</td><td>8</td></tr><tr><td>Βιβλιογραφίας</td><td></td></tr><tr><td>Εξάσκηση και Προετοιμασία</td><td>16</td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>50</td></tr><tr><td>(ECTS: 2)</td><td></td></tr></table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εξαμήνου	Διαλέξεις	26	Μελέτη και Ανάλυση	8	Βιβλιογραφίας		Εξάσκηση και Προετοιμασία	16	Σύνολο Μαθήματος	50	(ECTS: 2)	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εξαμήνου														
Διαλέξεις	26														
Μελέτη και Ανάλυση	8														
Βιβλιογραφίας															
Εξάσκηση και Προετοιμασία	16														
Σύνολο Μαθήματος	50														
(ECTS: 2)															
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Το μάθημα εξετάζεται με ατομική απαλλακτική εργασία (μετάφραση υποτίτλων και σχολιασμός των μεταφραστικών προκλήσεων και επιλογών με βάση τη θεωρία που έχουν διδαχθεί οι φοιτητές).														

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

Ελληνόγλωσση:

Γεωργακοπούλου Α. - Γούτσος Δ. 1999. *Κείμενο και επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γκράμσι, Α., *Λογοτεχνία και Εθνική Ζωή*, Στοχαστής, Αθήνα, 1981.

Γουλέτη, Κ., *“Tranlating Culture-Specific References on Greek Television: A diachronic case study of subtitling trends”*, Διδακτορική Διατριβή στο ΑΠΘ, Σεπτέμβρης 2012.

Γουλέτη, Κ., *Πραγματολογική Ισοδυναμία στον Υποτιτλισμό: Αντιμέτωπιση ιδιοπολιτισμικών Εννοιών*, 1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων, 1-3 Νοέμβρη 2006, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Δοξιάδης, Κ., *Ανάλυση Λόγου: Κοινωνικο - φιλοσοφική θεμελίωση*, Αθήνα, Πλέθρον, 2008.

Ζαμπέλη Κ., *Οπτικοακουστική μετάφραση και υποτιτλισμός, Η περίπτωση των φεστιβάλ κινηματογράφου στην Ελλάδα*, Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Ιόνιο Πανεπιστήμιο - ΤΞΓΜΔ, Κέρκυρα, 2011.

Κεντρωτής, Γ., *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*, Αθήνα, Δίαυλος, 1996.

Κωστοπούλου, Λ., *Οι μεταφραστικές δυσκολίες στον υποτιτλισμό κινηματογραφικών ταινιών*, 1η Συνάντηση

Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων, ΑΠΘ, 1-3 Νοεμβρίου 2006.

Κωστοπούλου, Λ., "Η αποτύπωση του χιούμορ στις ταινίες κινουμένων σχεδίων: ανάλυση μεταφραστικών τεχνικών", 2η Συνάντηση Εργασίας Ελληνόφωνων Μεταφρασεολόγων, ΑΠΘ, 7-9 Μαΐου 2009.

Λαζαράτος, Γ., *Umberto Eco: Διασημειωτική Μετάφραση & Μετάφραση και Επιστημολογία*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2007.

Metz, Ch., (2007), *Ψυχανάλυση και κινηματογράφος: Το φανταστικό σημαίνει*, μτφ: Β. Πατσογιάννης, Φ. Σιατίτσας, Αθήνα, Πλέθρον, 2007.

Νανοπούλου, Δ., Μπαμπινιώτη, Γ., *Από την κοσμογονία στη γλωσσογονία. Μια συν-*

ζήτηση, Καστανιώτης, Αθήνα, 2010.

Παπασημακοπούλου, Θ., *Ο οπτικός πολιτισμός μέσα από τη σημειολογία της έντυπης διαφήμισης*, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αθήνα, 2007

Σόκολη, Σ., Υποτιτλιστικές νόρμες στην Ελλάδα και στην Ισπανία, 1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων, 1-3 Νοέμβρη 2006, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Ξενογλωσση

Abend-David, D. (ed.) (2014) *Media and Translation. An Interdisciplinary Approach*. London and New York: Bloomsbury.

Araújo, V. (2004) "To be or not to be natural: clichés of emotion in screen translation". *Meta* 49(1): 161-171.

Asimakoulas, D. (2004) "Towards a Model of Describing Humour Translation. A Case Study of the Greek Subtitled Versions of *Airplane!* and *Naked Gun*." *Meta* 49(4): 822-842.

Bernal Merino, M. Á. (2002). *La traducción audiovisual*. Alicante: Universidad de Alicante.

Bogucki, L. (2004) "The constraint of relevance in subtitling". *The Journal of Specialised Translation* 1. <http://www.jostrans.org/issue01/articles/boguckien.htm> [last accessed 22 August 2016].

Carroll, M. (2004) "Subtitling: changing standards for new media". *Lisa* XIII, 3.3.

www.lisa.org/archive_domain/newsletters/2004/3.3/carroll.html

Chaume, F. (2012) *Audiovisual Translation: Dubbing*. Manchester: St Jerome Publishing.

Desilla, L. (2014) "Reading between the lines, seeing beyond the images: An empirical study on the comprehension of implicit film dialogue meaning across cultures". *The Translator* 20(2): 194-214.

Díaz Cintas, J. & A. Remael (2007) *Audiovisual Translation: Subtitling*. Manchester: St. Jerome Publishing.

Díaz-Cintas, J., P. Orero and A. Remael (eds) (2007) *Media for All: Subtitling for the Deaf, Audio Description and Sign Language*. Amsterdam: Rodopi.

Fryer, L. *An Introduction to Audio Description: A Practical Guide*. London & New York: Routledge.

Georgakopoulou P. (2012). "Challenges for the audiovisual industry in the digital age: the ever-changing needs of subtitle production", *The Journal of Specialised Translation*, Issue 17, January 2012, pp. 78-103 http://www.jostrans.org/issue17/art_georgakopoulou.pdf [last accessed 12 August 2016]

Georgakopoulou P. (2008). "Subtitling for the DVD Industry", in J Díaz-Cintas & G Anderman (eds) *Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen*, London: Palgrave Macmillan, pp. 21-35.

Karamitroglou, F. (2000) *Towards a Methodology for the Investigation of Norms in Audiovisual Translation*. Amsterdam: Rodopi.

- Λαζαράτος, Γ. (2007) *Umberto Eco: Διασημειωτική Μετάφραση & Μετάφραση και Επιστημολογία*. Αθήνα, Παπαζήσης.
- Neves, J. (2009) "Interlingual subtitling for the deaf and the hard-of-hearing". In J. Díaz-Cintas and G. Anderman (eds) *Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 151-169.
- Pérez-González, L. (2014) *Audiovisual Translation. Theories, Methods and Issues*. London and New York: Routledge.
- Pettit, Zoe. 2005. "Translating register, style and tone in dubbing and subtitling" *JoSTrans* 4: 49- 65. http://www.jostrans.org/issue04/art_pettit.php [last accessed 12 August 2016].
- Ramière, N. (2006) "Reaching a foreign audience: cultural transfers in audiovisual translation", *JoSTrans* 6: 152-166. Available at: http://www.jostrans.org/issue06/art_ramiere.php [last accessed 12 August 2016].
- Σόκολη, Σ., (2006) "Υποτιτλιστικές νόρμες στην Ελλάδα και στην Ισπανία", 1η Συνάντηση Νέων Μεταφρασεολόγων, 1-3 Νοέμβρη 2006, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Σωσώνη, Β. & Καραντζή, Ι. (2016) "Η Οπτικοακουστική Μετάφραση και η προσβασιμότητα στο οπτικοακουστικό υλικό ατόμων με αναπηρία: Υποτιτλισμός για κωφούς και βαρήκοους και ακουστική περιγραφή". <http://blog.peempip.gr/audiovisual-translation/> [last accessed 12 July 2016].
- Σωσώνη, Β. (2014) "Από την πρώτη Talkie στη Μηχανική Μετάφραση: Οπτικοακουστική Μετάφραση και Τεχνολογικές Εξελίξεις ". *Dictio* 2014.
- Zabalbeascoa, P. (2008) 'The nature of the audiovisual text and its parameters'. In J. Díaz-Cintas (ed.) *The Didactics of Audiovisual Translation*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, 21-37.